

Lektor a herec – umělci vztahu k sobě a k druhým

Mgr. Václav Wortner

Posudek vedoucí práce prof. PhDr. Jany Pilátové

Václav Wortner předkládá výsledek pětileté intenzivní práce. Po celou dobu konzultoval se mnou a se všemi pedagogy. Myslím, že jako učitel/lektor si užíval možnosti učit se, nebýt jen dotazovaný, ale ptát se. Byl ideální student díky pracovitosti i díky vztahu k chybě (to má oblíbená kapitola). V bodech shrnu, v čem jeho disertace přesahuje běžné nároky a proč ji pokládám za mimořádnou.

1. **Množství praktické práce.** V KOSu vidím, že za pět let studia absolvoval Václav Wortner víc „předmětů“ než řádní studenti, včetně akrobacie, která mu otevřela oči. Viděli jsme jeho autorské prezentace, podíl v ročníkových kreacích, vytvořil se spolužáky mezinárodní projekt - představení a dílny pro Kolumbii (uspěl i na festivalu Nablízko!!). Absolvoval 25 zahraničních stáží a dílen ve všech koutech světa, vedl domácí i zahraniční dílny, a zároveň jako lektor firemního vzdělávání sám i s týmem vedl 106 kurzů v různých jazycích. Trénoval a vystupoval také se svou improvizací skupinou Bafni.
2. **Rozsah podkladového materiálu.** Při všech aktivitách si systematicky vedl deník, psal semestrální reflexe i firemní zprávy, zaznamenával konzultace s pedagogy a vytvořil několik videozáznamů lektorů při práci i záznam kolumbijské dílny. To jsou výchozí data předložené práce.
3. **Strategie zpracování materiálu.** Václav ho zkoušel zpracovat na několik způsobů a využil při tom doktorandské semináře k ověření, jestli se už trefil. Strategie měnil. Po konzultaci s Vladimírem Chrzem zvolil k analýze metodu zakotvené teorie; ukázala se optimální. Doporučila jsem Václavovi odložit práci s literaturou až do fáze syntézy a interpretace, aby do analýzy nevnášel svá očekávání. Zavržené strategie prohlubovaly autorův přehled o kontextech; někde je vysvětluje jako opuštěnou stopou, jinde se staly hlubším, nekomentovaným podloží práce.
4. **Kompozice výkladu.** Četla jsem Václavovy eseje, popisy událostí i pokusy o výklad a záznamy výmluvných životních detailů průběžně. Strukturu celku hledal dodatečně – jako při kompozici autorské prezentace. Neztrácel se v detailech i díky tomu, že má rád grafická shrnutí, což pomáhá k orientaci jemu i čtenářům. Vznikl tak napínavý příběh o hledání smyslu takové práce a praktické shrnutí nálezů na závěr.
5. **Stylistická úroveň.** Výtečná. V textu autor střídá styl výpovědí, což je osvěžující, a dělá to přehledně, což usnadňuje sledovat fakta i úvahy. Nejde přitom o něco navíc.

To je to, co vede záměr k cíli. Václav se učil zbavit se úředního jazyka a škrtnat zbytečná slova, takže i při značném rozsahu je práce stručná a svěží, plná příběhů.

6. **Originalita.** Praktický výzkum specifické stránky divadelnosti, veřejného vystupování, o němž autor referuje, se opírá o zkušenost s různými typy vystupování (lektor, herec, improvizátor), může tedy srovnávat. Svou psychosomatickou kondicí, vnímavostí vůči tělesnosti mentálních aktivit, přesáhl účelové pojetí komunikace a dospěl k prolnutí hrové, pedagogické a divadelní aktivity, která umožňuje flow, radost z práce. Popisy skupinové dynamiky firemních společenství se střídají s momentkami situací a osob a přerůstají až k mravním otázkám – ne deklarativně, ale konkrétně a věcně. Práce založená na osobním svědectví se stává kazuistickou sondou do současnosti; protiklad subjektivní/objektivní neobstojí. Je to osobně garantovaná zpráva o tom, jak by bylo možné žít i v tom našem světě se ctí a radostně, podaná s jemným smyslem pro humor (i ve fotodokumentaci).
7. **Užitečnost.** Diplomové práce mají doložit uchazečovu odbornou způsobilost; mohou být užitečné jen pro něj. Předložená práce je užitečná i pro ostatní, i když končí *Radami pro Václava*. Je plná konkrétních příkladů a zkušeností z různých sociálních sfér; pro mě byla zábavná náhledem do firemního prostředí, ale pro ty, kdo v něm žijí, může být průvodcem. Výstižná schémata nejsou jen Václavův koníček: v „obrázkové době“ může vzbudit zvědavost a nalákat ke čtení i méně gramotného zájemce.

Práce Václava Wortnera podává zprávu o aktivitách, z nichž každá sama by na disertaci stačila, ale až jejich soubor umožňuje komparací zjistit, co je na švech a mezi nimi, a tím pomáhá všem srovnávaným oblastem i každé z nich líp rozumět. K hlubšímu porozumění dospěl i doktorand: zjistil, „že psychologická perspektiva, se kterou jsem dělal analýzu, byla omezená, že pod sebepoznáním, které jsem ve svém modelu považoval za „základovou desku“, jsou sociální, historické a antropologické vlivy. To, s čím se potýkám, není jen osobní věc: přestože je tato práce založená na subjektivních datech, vypovídá o stavu a proměnách současné společnosti.“ Jsem svědkem, že to tak je a mám z toho radost.

Předloženou práci doporučuji k obhajobě.

V Praze 19. září 2020

prof. PhDr. Jana Pilátová

